

ръщат внимание на това, като на нещо естествено.

Страната се намираше в предизборна борба. Високосговорителите гърмяха от речите на агитаторите на кандидатите да президенти на републиката, които най-често обещаваха на народа... с помощта на бога, да го спасят от "червената опасност". Страх от комунизма - с това капиталистите насищаха въздуха на страната.

Тази атмосфера витаеше и над XXXI интернационален конгрес на ПЕН клубовете.

Три факта от Франкфуртския конгрес насам навярно бяха я наелектризирали още повече: провалянето на Парижкото съвезание на високо равнище; създаването на "Европейската общност на писателите" тази година в Италия, за което се каза, че Съветският съюз го прави и го като противовоздействие на Интернационалния ПЕН-клуб, и към това факта, че съветските писатели, които бяха поканени да присъствуват като лични гости на интернационалния председател на ПЕН-клуб Алберто Моравия и като наблюдатели на конгреса - с оглед да създадат в СССР ПЕН център, не дойдоха.

Генералният секретар на Интернационалния ПЕН-клуб - Давид Карвър обясни неидването на съветските писатели с това, че не могла да се уреди тяхното идване, защото Съветският съюз няма дипломатически отношения с Бразилия, т.е. двете страни нямат взаимно посолства.

Но и ние, и много други страни нямат дипломатически отношения с Бразилия, а визи се даваха от Бразилските посолства в съседните страни, за което много време преди конгреса беше изпратен циркуляр от Бразилския ПЕН център, за улеснение на делегатите.

Както и да е, озлоблението се изля върху нас, присъстващите делегати от народните демокрации. Върхът беше речта на испанския писател Салвадор Мадаряга, живеещ в Лондон, от либерал-католическата партия. Антифранкист, но още по-голям антикомунист, той, както ми казаха, имал голямо влияние в известни среди.